

Valaistuksella energian säästöön

Energiatehokas valaistus on kustannustehokkain tapa säästää energiaa ja olennainen osa energiatehokkaasta valaistuksesta on valonohjaus. Sen avulla voidaan saavuttaa merkittäviä – jopa 60-80 % – suuria säästöjä. Siksi valonohjauksen suosio on kasvanut voimakkaasti viime vuosien aikana ja kasvanut kysyntä on avannut alamme toimijoille uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Valaistuksen ohjauksen tarve ja menetelmät

Valaistuksen ohjaukselle on kolme perustarvetta – toiminnallinen, visuaalinen ja energiataloudellinen, jolloin valaistuksen lähtökohta on saavuttaa paras mahdollinen energiatehokkuus kuitenkin tinkimättä valaistuksen määrästä tai laadusta.

Sen johdosta nykyaikainen energiataloudellinen valaistus on jo lähtökohdallisesti ohjattavaa ja säädettävää, jolloin vaikutetaan kahteen perusmuuttujaan – aikaan ja tehoon. Käyttökohteesta riippuen läsnäolo-ohjauksella saavutetaan tyypillisesti noin 30 % energiasäästöt. Täydentämällä läsnäolo-ohjaus vakiovalo-ohjauksella, jolloin hyödynnetään luonnonvaloa, päästään jopa alussa mainittuihin 60-80 % kokonaissäästöihin.

Avoimen DALI-ohjauksen mahdollisuudet

Valonohjauksen avoin DALI-standardi on yksinkertaistanut ohjelmitavien energiatehokkaiden ratkaisujen toteutuksen ja mahdollistanut järjestelmien yleistymisen. Tällä hetkellä Suomessa toteutetuista suurista kohteista on jo valtaosa varustettu ohjattavien DALI-liitäntälaittein.

Kytkenäisesti DALI-väylä on helppo. Valaisimiin tarvitaan tehosyötön lisäksi yk-

si polariteettivapaa ohjausjohdinpari, jota ei voi kytkeä väärin. Lisäksi laitteet voidaan ketjuttaa tai liittää omina haaroinaan sen mukaan, mikä on helpointa. Toimiakseen laitteet tulee ohjelmoida käyttötarkoitusta vastaavaksi. Se ei kuitenkaan ole enää aina välttämätöntä, sillä ohjelmitavien ratkaisujen lisäksi nykyisin on jo saatavilla myös esiohjelmituvia ratkaisuja (esimerkiksi Helvar iDim-tuoteperhe). Tällöin asentajan tulee vain kytkeä laitteet ja kääntää esiohjelmoinnin valitsinkytkin haluttuun tilaan, jonka jälkeen järjestelmä on käyttövalmis. Esiohjelmoitavia on valmiina erilaisiin käyttötarkoituksiin kuten toimistoihin, luokkiin käytäviin ja niin edelleen.

Tulevaisuus on täällä jo tänään

Kiinteistöjen energian käytön vaatimusten kiristyminen sekä yleinen kiinnostus energian järkevään käyttöön luovat kasvavaa tarvetta energiatehokkaisiin valonohjausjärjestelmiin siirtymiseen. Se on nähtävissä mm. kasvavana kiinnostuksena Motivan koordinoimiin EU:n Green Building- ja Green Light -ohjelmiin sekä mm WWF:n Green Office -ohjelmaan.

Tekniikka ja yleinen kiinnostus asioihin on jo olemassa, enää tarvitaan vain meidän kaikkien alalla toimijoiden aktiivista otetta asioiden eteenpäin viemiseksi. Se avaa myös uusia mahdollisuuksia erottua kilpailijoista kaikille meille, jotka katsovat ja kehittävät toimintaansa tulevaisuutta ajatellen.

Ensimmäinen askel kohti tulevaisuutta kannattaa ottaa jo ja tutustua ratkaisuihin. Matkaan pääsee helpommin tässä vaiheessa, kun juna on vasta lähdessä liikkeelle kuin vasta sitten, kun vauhti on jo kova.

Johan Stenberg

JUKKA RIIKKULA

myynti- ja markkinointipäällikkö Helvar Oy Ab